

Persbericht

Luxemburg, 5 februari 2020

Beperkte vooruitgang geboekt met EU-maatregelen inzake pesticiden, aldus controleurs

Volgens een nieuw verslag van de Europese Rekenkamer is beperkte vooruitgang geboekt bij het meten en verminderen van de risico's als gevolg van pesticidengebruik in de EU. Verscheidene lidstaten hebben de richtlijn betreffende het duurzaam gebruik van pesticiden te laat volledig omgezet, en de stimulansen voor landbouwers om alternatieve methoden te kiezen, blijven beperkt. Bovendien is de Europese Commissie niet in staat om de effecten of risico's van het pesticidengebruik nauwkeurig te monitoren, aldus de controleurs.

Gewasbeschermingsmiddelen ("pesticiden") worden gebruikt om gewassen te beschermen tegen schadelijke organismen, plagen en ziekten. Ze omvatten insecticiden, fungiciden en herbiciden, die het milieu onder druk kunnen zetten en risico's voor de volksgezondheid kunnen inhouden. Sinds 1991 heeft de EU gemeenschappelijke regels voor de toelating en het gebruik ervan, en in 2009 nam zij de richtlijn betreffende een duurzaam gebruik van pesticiden aan. De controleurs gingen na of de EU-maatregelen op dit gebied succesvol zijn geweest.

Verscheidene EU-lidstaten hebben de richtlijn te laat in nationaal recht omgezet en in 2012 werden tegen twee van die lidstaten inbreukprocedures ingeleid. De controleurs stelden ook vast dat de Europese Commissie de volledigheid of juistheid van de omzetting niet naar behoren had gecontroleerd. Zo hebben niet alle lidstaten het vereiste voor landbouwers om geïntegreerde gewasbescherming (integrated pest management, IPM) toe te passen in nationaal recht omgezet. De controleurs erkennen echter dat de Commissie sinds 2016 haar maatregelen heeft geïntensiveerd om de uitvoering van de richtlijn betreffende een duurzaam gebruik van pesticiden af te dwingen.

In het kader van de richtlijn wordt IPM verplicht gesteld voor landbouwers. IPM houdt in dat pesticiden alleen worden gebruikt indien preventie en andere methoden falen of niet doeltreffend zijn. Er zijn echter geen duidelijke criteria of specifieke vereisten om de handhaving te helpen waarborgen en de naleving te beoordelen. Daarnaast is een categorie "gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico" gecreëerd. Slechts 16 van de 487 stoffen, of

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

3 %, zijn echter tot op heden beschikbaar gesteld voor gebruik, wat volgens de controleurs onvoldoende is.

De controleurs merken ook op dat er voor landbouwers weinig stimulansen zijn om hun afhankelijkheid van pesticiden te verminderen. Zij wijzen er met name op dat de toepassing van IPM-beginselen geen voorwaarde is voor het ontvangen van GLB-betalingen.

“De Europese Commissie is tot nu toe niet in staat geweest de risico’s in verband met het gebruik van pesticiden door landbouwers aanzienlijk te beperken en te beheersen”, aldus Samo Jereb, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Met het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid dat in 2021 in werking zal treden, had deze kwestie naar behoren kunnen worden aangepakt, maar helaas werd deze kans gemist.”

De controleurs hebben vastgesteld dat de statistieken over de werkzame stoffen en het gebruik ervan die de Commissie (Eurostat) heeft gepubliceerd, onvoldoende gedetailleerd waren om nuttig te zijn. Ook waren de gegevens die door de lidstaten zijn verstrekt onvoldoende geharmoniseerd en geactualiseerd.

Ten slotte zijn de nationale indicatoren die sommige lidstaten voor het meten van risico’s en effecten hebben ontwikkeld niet vergelijkbaar binnen de EU. De oorspronkelijke pogingen van de Commissie om dergelijke indicatoren op EU-niveau te ontwikkelen, hebben geen resultaat opgeleverd wegens het gebrek aan relevante gegevens. De eerste twee EU-brede risico-indicatoren werden pas in november 2019 ingevoerd, tien jaar na de vaststelling van de richtlijn, en geen van beide indicatoren houdt rekening met de vraag hoe, waar en wanneer pesticiden worden gebruikt. De Commissie beschikt daarom nog steeds niet over deugdelijk bewijs om te beoordelen of de doelstelling van de EU om het gebruik van pesticiden duurzaam te maken met de richtlijn is bereikt, concluderen de controleurs.

Omdat de Europese Commissie momenteel de wetgeving op dit beleidsterrein evalueert tegen een achtergrond van toenemende publieke en parlementaire bezorgdheid, bevelen de controleurs aan om:

- geïntegreerde gewasbescherming op het niveau van het landbouwbedrijf te controleren;
- toe te staan dat geïntegreerde gewasbescherming wordt gekoppeld aan betalingen in het kader van het nieuwe GLB;
- statistieken over gewasbeschermingsmiddelen te verbeteren, en
- betere risico-indicatoren te ontwikkelen.

Noot voor de redactie

Speciaal verslag nr. 05/2020 “Duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen: beperkte vooruitgang bij het meten en beperken van de risico's” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

De ERK heeft in 2019 speciale verslagen over aanverwante kwesties gepubliceerd, namelijk [het voedselveiligheidsbeleid van de EU](#) en het [EU-controlesysteem voor biologische producten](#). Dit jaar zijn we ook van plan speciale verslagen te publiceren over [biodiversiteit in de landbouw](#) en bestuivende insecten.

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit

het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet.

Perscontact voor dit verslag

Vincent Bourgeois — E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: (+352) 691 551 502